Kurdistan parliament- Iraq

Kurdistan - Erbil

NO:

DATE:

پەرلەمانی کوردستان ـ عیراق

کوردستان ـ هەولێر

لیژنە: پیشەسازی و وزە و سەرچاوە سروشتی یەکان

ژمارە : ١١

ڕۆژ : ٢٠١٢/٥/٢٩

بۆ بەڕێز/ سەرۆکایەتی پەرلەمانی کوردستان – عێراق

بابەت / را پۆرتی بودجەی ساڵی ٢٠١٢

لیژنەکەمان لە ڕۆژانی (یەك شەممە ڕێکەوتی ٢٠١٢/٥/٢٧) و (دوو شەممە ڕێکەوتی ٢٠١٢/٤/٢٨) و (سێ شەممە ڕێکەوتی ٢٠١٢/٥/٢٩) .کۆبوونەوەی ئاسایی خۆی سازدا بە ئامادە بوونی هەرسێ وەزارەتی (کارەبا ،بازرگانی و پیشەسازی و سامانە سروشتییەکان) یەك لە دوای یەك بۆ گفتوگۆکردن لە سەر پرۆژە یاسای بودجەی ساڵی (٢٠١٢) .پاش گفتوگۆکردن و گۆرینەوەی بیرورا لە لایەن ئەندامانی لیژنە و وەزیر و بەرێوەبەرە گشتی یەکانی وەزارەتە پەیوەندیدارەکان گەیشتینە ئەم خاڵانەی خوارەوە:-

یەکەم: بودجەی وەزارەتی کارەبا

بودجەی تەرخان کراو لە بودجەی وەبەرهێنان (٣,٦٧٨,٤٣٧) سێ تریلیۆن و شەش سەد و حەفتاو هەشت ملیار و چوار سەد و سی و حەوت ملیۆن دینارە بۆ وەزارەتی کارەبا تەنها (٨٤,٠٠٠) هەشتا و چوار ملیار دینارە کە دەکاتە (٢,٢٨٪) لە بودجە، تەنها بۆ (٩) پرۆژە .هەروەها بودجەی بەکاربەری وەزارەتی کارەبا لە کۆی (١٠,٧٤٥,٧٩٧) ملیۆن دینار (٦٠٨,٤٠٥) ملیۆنە کە دەکاتە ڕێژەی (٥,٦٦٪) .

١-بودجەی تەرخانکراو بۆ پرۆژە پێشنیار کراوەکانی وەزارەتی کارەبا کە ڕێژەی (٢,٢٨ ٪) ی ڕێژەی گشتی بودجەی وەبەرهێنانە کە ئەمەش ڕێژەیەکی کەمە، چونکە پرۆژەکانی وەزارەتی کارەبا بەیەکەوە گرێدراوە و ساڵانە ڕێژەی بەشدار بووان چ هاولاتی چ پرۆژە وەبەر هێنەرەکان لە زیاد بوونێکی زۆر خێران وە بە پێ ی پلانی وەزارەت پێویستیان بە (٣) سێ ترلیۆنە بۆ پرۆژەکانی دابەش کردن و گواستنەوەی کارەبای هەرێم .

٢- لە کۆی (١٩١) پرۆژە لە ساڵی (٢٠١١) (١١٨) پرۆژە هیچ پارەیەکی بۆ خەرج نەکراوە ، ئەوەش بە هۆی دواکەوتنی بودجەوە.

٣- داهاتی ئەم وەزارەتە لە ساڵی رابردوو دا بە پێی پرۆژە یاسای بودجەی ساڵی ٢٠١١ گەرایەوە بۆ سەر بودجەی وەزارەت کە بڕی (١٥٧)سەد و پە نجاو حەوت ملیار دینار وەرگیراوە لە بری فرۆشتنی کارەبا و (١١٦) سەد و شازدە ملیار دینار یش لە لای هاوبەشانی کارەبا و بە تایبەتی دام و دەزگاکانی حکومەت دایە.

دووەم : بودجەی وەزارەتی بازرگانی و پیشەسازی

١-لە کۆی بودجەی وەبەرهێنان تەنهابڕی (٦) ملیار دینار تەرخانکراوە بۆ (٥)پێنج پرۆژەی ئەم وەزارەتە.کە دەکاتە (٠,١٦٪) لە بودجەی وەبەرهێنان کە ئەمەش ڕێژەیەکی زۆر کەمە .

٢- بودجەی بەکاربەر (٧٤٧١٩) هەفتاو چوار ملیار و سەد و نۆزدە ملیۆن دینار کە ڕێژەکەی دەکاتە (٠,٧٠٪) لە کۆی بودجەی بەکاربەر وە پێشنیازی دامەزراندنی (١٥٠) فەرمانبەر کراوە بۆ ئەم وەزارەتە ، هەرچەندەوەزارەت پێویستی بەم ژمارەیە نیە لە دامەزراندن.

٣- وەزارەت (١٢) پرۆژەیان پێشکەش کردووە بەلاَم ڕەزامەندی لەسەر تەنها (٥) پرۆژەیان بۆ هاتووە و، ئەمەش ڕێژەیەکی زۆر کەمە و ئەم پێنج پرۆ ژەیە بە گوژمەی(٥١٤٠٠) پە نجا و یەك ملیار و چوار سەد ملیۆنە وە تەنها (٦) شەش ملیار دیناری بۆ تەرخان کراوە بۆ ساڵی (٢٠١٢) کە دەکاتە (١٢٪) گوژمەی تێچووی ئەم پێنج پرۆژەیە کە ڕێژەیەکی زۆر کەمە.

٤- لە پرۆژە بەردەوامەکانی وەزارەتی بازرگانی کە ژمارەیان (١٢) پرۆژەیە بە گوژمەی (٣٢٦,٣٩٣) ملیۆن دینار (٧) (٧)حەوت پرۆژەیان هیچی بۆ نەکراوە و ئێستا بڕی (٣٥,٠٤٣) ملیۆن لە (٢٠١٢) تەرخان کراوە ئەوەش ڕێژەیەکی زۆر کەمە.

٥- بڕی داهاتی تەخمین کراو بۆ ساڵی (٢٠١٢) ئەم وەزارەتە تەنها (٧,١٨٤) حەوت ملیار و سەد و هەشتا و چوار ملیۆن دینارە کە ئەمە ڕێژەیەکی زۆر کەمە بەلاَم بڕی (١٩,٤٠٠) نۆزدە ملیار و چوارسەد ملیۆنی فرۆشتنی چیمەنتۆی کارگەی (تاسلوجە) یە کە ڕاستەوخۆ دەچێتەوە بۆ وەزارەتی دارایی و، ئەم داهاتەی وەزارەت کە لە بوجەدا هاتووە تەنها ڕسوماتی وەزارەتە.

سێ یەم : بودجەی وەزارەتی سامانە سروشتیەکان

١-لە کۆی بودجەی وەبەرهێنان تەنها (٢,٨٥٠) دوو ملیار و هەشت سەد و پە نجا ملیۆن دیناریان بۆ تەرخان کراوە بۆ (٣) سێ پرۆژە لە کۆی گوژمەی پێویست کە (١٧) حەڤدە ملیار دینارە کە دەکاتە (٠,٠٧٧) بودجەی وەبەرهێنان.

٢- بودجەی بەکاربەری وەزارەت (٥١٤,٢٠٨) ملیۆن دینارە کە دەکاتە (٤,٧٩٪) ی بودجەی بەکاربەر.

٣- وەزارەت (٧٠) فەرمانبەری بۆ دانراوە بۆ دامەزراندن بەلاَم وەزارەت دەڵێت پێویستیمان بەم ڕێژەیە نیە .

٤- داهاتی ئەم وەزارەتە (٣,٦٩٧) سێ ملیار و شەش سەد و نەوەد وحەوت ملیۆن دینارە تەنها ڕسومات و ضرائیبە.

پێشنیازکان/

١- پێشنیاز دەکەین ریزبەندی پرۆژەکان لە دەسەلاَتی وەزارەتی پەیوەندیدار بێت بە هەماهەنگی لەگەڵ وەزارەتی پلان دانان.

٢- بودجەی وەبەرهێنان بۆ پرۆژەکان ئەوانەی کە تەواو نابن بە هۆی دواکەوتنی بودجەوە بە هیچ شێوەیەك مناقەلەی پیَ نەکرێت.

٣- بۆ کۆنترۆڵ کردنی بەهەدەرنەدان و زیاد خەرج نەکردن و رێگرتن لە دزینی ووزەی کارەبا و کۆنترۆڵ کردنی داهاتی کارەبا بە شێوەی سیستماتیکی باشتر وەزارەت پێشنیازی پرۆژەی (پێوەری زیرەك) ی کردووە بۆ کۆنترۆڵ کردن و چارەسەر کردنی ئەو کێشانەی سەرەوە و ئێمەش وەك لیژنە پشتگیری لەو پرۆژەیە دەکەین وە داهاتی وەزارەتیش بۆ ئە نجامدان و جیَ بە جیَ کردنی ئەم پرۆژەیە تەرخان بکرێت ، هەرچەندە ئەم پرۆژەیە پێویستی بە ماوەی (٣-٤) ساڵ دەێت.

٤- بودجەی پێویست بۆ دابین کردنی سووتەمەنی بۆ وێستگەکانی کارەبا نزیکەی (٤) ترلیۆن دینارە، لەم برە تەنها (٥٠١) ملیار خەرج دەکرێت بۆ کرینی سووتەمەنی (٣,٥٠٠) سیَ ترلیۆن و پێنج سەد ملیار لە لایەن وەزارەتی سامانە سروشتیەکان دابین دەکرێت .

٥- وەزارەتی دارایی ئاسانکاری زیاتر و رۆتین کەمتر بکات لە کاتی خەرج کردنی پارەی پرۆژەکان،تاوەکو وەزارەتەکان بە ئاسانترین شێوە بتوانن پرۆژەکانیان لە کاتی دیاری کراودا ئە نجام بدەن .

٦- سەبارەت بە قەرزی پیشەسازی دەبێت رێنمایی وەزارەتی دارایی و بانکەکان یەك بخرێت ، نەك رێنمایەکانی بانکەکان پێچەوانەی رێنمایەکانی وەزارەتی دارایی بێت.

لەگەڵ رێزماندا ....

ئەڤین عمر احمد

ج/ سەرۆکی لیژنە

٢٠١٢/٥/٢٩